

Richt de gedifferentieerde verbruiksbelasting op toegevoegd suiker

Inbreng: Leefstijldebat (VWS)- Gedifferentieerde Verbruiksbelasting

Kernboodschap

Richt de gedifferentieerde verbruiksbelasting op dranken waar de gezondheidswinst het meest voor de hand ligt: dranken met **toegevoegd suiker, lege calorieën, en zonder relevante voedingswaarde**.

Nu het kabinet de verbruiksbelasting en het bredere traject rond de suikerbelasting in samenhang wil bezien, is het van belang eerst heldere **gezondheidskundige uitgangspunten** vast te stellen. Voor de verbruiksbelasting betekent dat: richten op vrije en toegevoegde suikers, dranken in de Schijf van Vijf buiten de heffing houden, en een lactosecorrectie borgen.

Dit sluit aan bij internationale praktijk: meerdere EU-lidstaten zonderen melkdranken uit van suikerheffingen, en een recent rapport van de Europese Commissie stelt dat deze categorie vanwege haar voedingskundige positie buiten een mogelijke EU-suikerhoudende dranken heffing zou moeten blijven¹.

Drie politieke vragen:

1. Is het kabinet het ermee eens dat de gedifferentieerde verbruiksbelasting zich moet richten op vrije en toegevoegde suikers in dranken die weinig bijdragen aan een gezond voedingspatroon?
2. Is het kabinet het ermee eens dat dranken in de Schijf van Vijf niet belast moeten worden als gezondheid het uitgangspunt van de gedifferentieerde verbruiksbelasting is?
3. Is het kabinet het ermee eens dat een gezondheidsgerichte verbruiksbelasting onderscheid moet maken tussen vrije en toegevoegde suikers en van nature aanwezige suikers, zoals lactose?

1. Is het kabinet het ermee eens dat de gedifferentieerde verbruiksbelasting zich moet richten op vrije en toegevoegde suikers in dranken die weinig bijdragen aan een gezond voedingspatroon?

Korte uitleg

Zet de fiscale prikkel waar de gezondheidswinst het grootst is: bij frisdranken en energiedrankjes die veel bijdragen aan een te hoge suikerinname. Ook suikervrije frisdranken leveren geen nuttige voedingsstoffen en kunnen door hun lage pH-waarde bijdragen aan tanderosie, terwijl melkdranken juist een neutrale pH hebben en beschermende voedingsstoffen bevatten. Juist nu het kabinet prijsmaatregelen in samenhang wil bezien, is het van belang om voor de verbruiksbelasting heldere **gezondheidskundige uitgangspunten** te hanteren. Wie wil sturen op productverbetering, moet niet belasten waar geen herformulering mogelijk is. Dat erkent het kabinet *zelf* ook in de 'Contourenbrief'.

Beleidsimplicatie

Hanteer als gezondheidskundig uitgangspunt dat de gedifferentieerde verbruiksbelasting zich richt op **vrije en toegevoegde suikers** in dranken, en niet op suikers die van nature aanwezig zijn.

¹ European Commission: Directorate-General for Taxation and Customs Union, ECORYS, WIFO and Erasmus University Rotterdam, *Health taxes from an EU perspective – Final report*, Publications Office of the European Union, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2778/9947154>

2. Is het kabinet het ermee eens dat dranken in de Schijf van Vijf niet belast moeten worden als gezondheid het doel van de gedifferentieerde verbruiksbelasting is?

Korte uitleg

Laat voedingsadvies en belastingbeleid dezelfde kant op wijzen. Wat de overheid via de Schijf van Vijf aanmoedigt, moet zij fiscaal niet onbedoeld ontmoedigen. Als gezondheid het uitgangspunt is, moet de belasting zich richten op dranken die niet passen binnen een gezond voedingspatroon, en niet op dranken die daar wel onderdeel van zijn. Deze lijn sluit aan bij internationale praktijk, waar melkdranken in meerdere EU-lidstaten buiten suikerheffingen blijven en in recente analyses voor de Europese Commissie juist worden onderscheiden vanwege hun voedingskundige positie².

Beleidsimplicatie

Houd dranken in de Schijf van Vijf buiten de gedifferentieerde verbruiksbelasting, zodat gezondheidkundig uitgangspunt en fiscale prikkel in lijn blijven.

3. Is het kabinet het ermee eens dat een gezondheidsgerichte verbruiksbelasting onderscheid moet maken tussen vrije en toegevoegde suikers en van nature aanwezige suikers, zoals lactose?

Korte uitleg

In de Nederlandse uitwerking krijgt uitvoerbaarheid veel gewicht en wordt vaak gesteld dat onderscheid tussen natuurlijke en toegevoegde suikers niet goed uitvoerbaar is. Maar dat algemene bezwaar gaat niet zonder meer op voor **lactose**. Dat is ook gezondheidkundig verdedigbaar: de WHO³ beperkt haar aanbevelingen expliciet tot vrije suikers, omdat er geen bewijs is van nadelige effecten van suikers die van nature in melk aanwezig zijn, zoals lactose; ook een recent rapport van de Europese Commissie⁴ over gezondheidsbelastingen erkent de bijzondere voedingskundige positie van zuivelproducten ten opzichte van dranken met toegevoegd suiker. Ook beleidsmatig is dit uitvoerbaar: het Verenigd Koninkrijk past een lactosecorrectie al toe. Lactose is technisch eenvoudig en goedkoop vast te stellen.

Beleidsimplicatie

Neem als gezondheidkundig uitgangspunt op dat van nature aanwezige lactose buiten de heffingsgrondslag blijft, via een lactosecorrectie.

Conclusie

Maak gezond de makkelijke keuze, maar kies dan ook het juiste fiscale aangrijpingspunt. Juist nu het kabinet verschillende prijsmaatregelen in samenhang wil bezien, is het van belang om voor de gedifferentieerde verbruiksbelasting heldere gezondheidkundige uitgangspunten te hanteren. Richt de maatregel daarom op vrije en toegevoegde suikers in dranken die weinig bijdragen aan een gezond voedingspatroon. Houd dranken in de Schijf van Vijf buiten de heffing en borg een lactosecorrectie. Alleen dan is de maatregel gezondheidkundig logisch, uitlegbaar en effectief.

² European Commission: Directorate-General for Taxation and Customs Union, ECORYS, WIFO and Erasmus University Rotterdam, *Health taxes from an EU perspective – Final report*, Publications Office of the European Union, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2778/9947154>

³ World Health Organization (2015). *Guideline: Sugars intake for adults and children*.

⁴ European Commission: Directorate-General for Taxation and Customs Union, ECORYS, WIFO and Erasmus University Rotterdam, *Health taxes from an EU perspective – Final report*, Publications Office of the European Union, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2778/9947154>